

KYRKOAVGIFTSPROGNOS MED MAKROEKONOMISK UTBLICK FEBRUARI 2019

1. Sammanfattning

Kyrkoavgiftsprognosen indikerar en större nedrevidering av intäkten för sista prognosåret 2024. Detta beror på att en nyligen uppdaterad långtidsprognos över medlemsutvecklingen pekar på en betydligt högre takt på medlemsantalets minskning fram till 2030 jämfört med tidigare medlemsprognos från 2013. För övriga år under prognosperioden, 2020-2023, görs endast mindre justeringar jämfört med prognostillfället i december.

Som ovan nämnts har en ny medlemsprognos (februari 2019) tagits fram av kyrkokansliet och enligt denna prognos kommer Svenska kyrkan fram till 2030 att fortsätta tappa medlemmar främst på grund av utträden, men i en snabbare takt än i tidigare prognos. Om utträdesmönstret per åldersgrupp som observerats under 2016-2018 fortsätter framöver, kommer det totala medlemsantalet år 2030 att vara ungefär 200 000 färre jämfört med tidigare prognos.

I makroekonomisk utblick sammanfattas slutsatser i de senaste konjunkturrapporterna från institut och storbanker. Där beskrivs en avslutning på 2018 som dominerades av svag konjunkturdata och låg investeringsvilja till följd av ökad oro för lågkonjunktur. Svaghetstecknen har varit tydligast i Västeuropa och Kina, medan den amerikanska ekonomin visat fortsatt styrka. Även svensk BNP-tillväxt är påtagligt nedreviderad av prognosinstituten. Tillväxtutsikterna i svensk ekonomi har minskat de senaste månaderna med oroande signaler från såväl inhemsk ekonomi som exportindustrin. Under 2018 gjordes ytterligare avsteg från den ultralätta penningpolitiken när till slut också Riksbanken följde amerikanska Federal Reserve's räntehöjningar. Politiken motiveras med allt stramare arbetsmarknad och tecken på acceleration i lönerna i flera stora länder. En mer osäker konjunkturbild gör nu att oron för långsiktiga inflationsrisker tonas ned och har därtill vänt nedåt i spåren av nya fall i oljepriserna. 2018 avslutades med kraftiga nedgångar på både den svenska och den globala aktiemarknaden, där båda marknaderna slutade på minus sett över helåret. Sedan årsskiftet har dock Stockholmsbörsen stigit med drygt nio procent fram till och med den 5 februari. I december beslutade riksdagen om fortsatt höjt grundavdrag för pensionärer under 2019. Detta beslut omfattar fler personer jämfört med övergångsregeringens förslag och i och med detta hålls tillväxten på skatteunderlaget tillbaka under båda åren 2018 och 2019 med 0,7 procent vardera. Till skillnad från kommunerna så kompenseras inte Svenska kyrkan av staten för regeländringar som minskar skatteunderlagstillväxten.

"Analysenhetens omvärldsrapport", där man bland annat kan läsa mer om de ekonomiska förhållanden som rått i olika delar av samhället under 2018, finns tillgänglig här på intranätet:

<http://internwww.svenskakyrkan.se/statistik>

Uppsala i februari 2019

Gustaf af Ugglas
Ekonomi och finansche f

2. Kyrkoavgiftsprognos

PROGNOS FRÅN SKL: KONJUNKTURFÖRSVAGNING DÄMPAR SKATTEUNDERLAGSTILLVÄXTEN

I cirkulär 2019:6 presenterar Sveriges kommuner och landsting (SKL) en uppdaterad skatteunderlagsprognos, som sträcker sig fram till beskattningsår 2022. Den inbromsning av skatteunderlagstillväxten som började 2017 och fortsatte under 2018 väntas hålla i sig även under 2019. Framförallt förklaras detta av en allt långsammare ökningstakt på sysselsättningen, men delvis även på att grundavdragen höjs för personer som fyllt 65 år. Läs mer om grundavdragens påverkan på kyrkoavgiften under avsnitt 3.4 nedan. Jämfört med prognostillfället i december är det små förändringar i skatteunderlagsprognosen. Mindre nedjusteringar görs för åren 2019-2021, framförallt till följd av en nedjustering av timlönen 2019 som i sin tur drar ned indexeringen av inkomstanknutna pensioner påföljande år.

Följande tabell visar det senaste årets SKL-prognoser över skatteunderlagets nominella utveckling.

Tabell 1

Årlig förändring av skatteunderlaget enligt Sveriges kommuner och landsting

Beskattningsår	2018	2019	2020	2021	2022
Februariprognos 2019	3,6	2,9	2,9	3,8	4,0
Decemberprognos 2018	3,6	3,0	3,0	3,9	4,0
Oktoberprognos 2018	3,6	3,4	3,3	3,8	
Augustiprognos 2018	3,7	3,3	3,3	3,9	
Aprilprognos 2018	3,8	3,2	3,1	3,7	

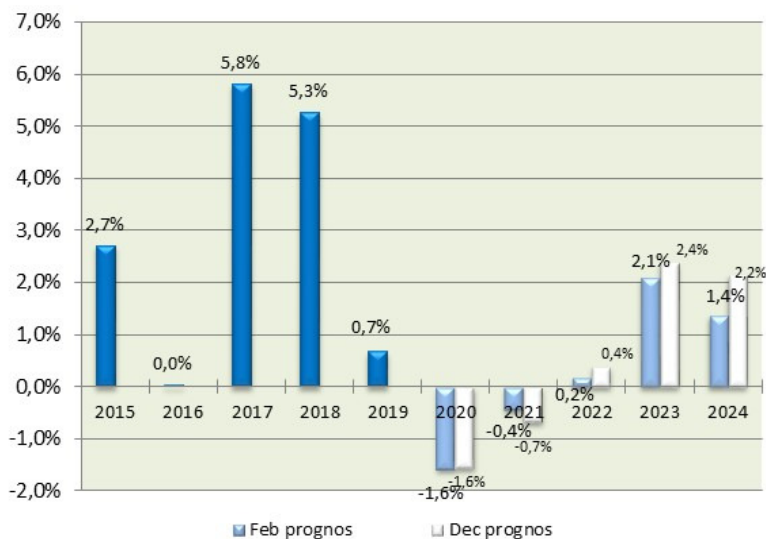
SKATTEUNDERLAGSPROGNOSENS PÅVERKAN PÅ KYRKOAVGIFTEN

När SKL:s prognos över skatteunderlagets utveckling tillämpas för att beräkna intäkterna från kyrkoavgifter får vi en bild enligt diagram 1 nedan.

När får konjunkturen genomslag på kyrkoavgiften?

En förändring i konjunkturen påverkar församlingarnas intäkter från kyrkoavgiften med två års fördröjning. Kommunalt beskattningsbara inkomster som medlemmarna uppbär år 2018 bildar underlag till förskottsutbetalning av kyrkoavgift år 2020. Eftersläpning är en fördel då den ger Svenska kyrkan bättre planeringsförutsättningar.

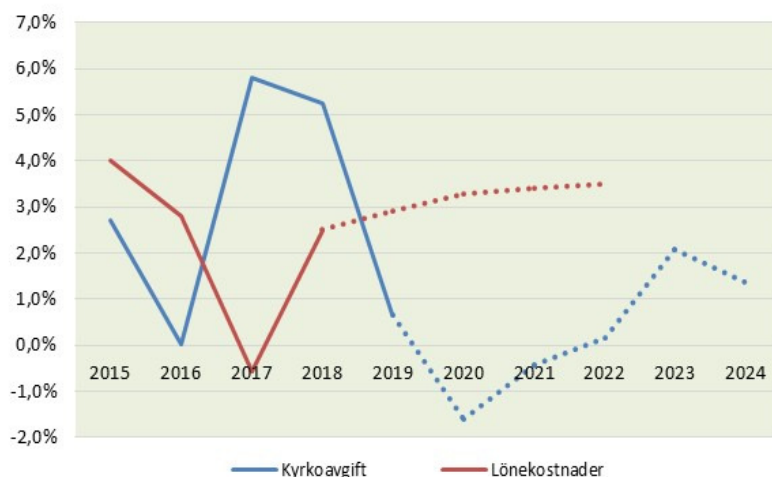
Diagram 1 Årlig förändring av intäkt från kyrkoavgiften 2020-2024

SKL:s uppdaterade skatteunderlagsprognos för åren 2020-2021 leder till mindre nedjusteringar av kyrkoavgiftsprognosen för intäktsåren 2022-2023. En mindre uppjustering av intäkten för 2021 görs till följd av att Svenska kyrkan tappade något färre medlemmar än väntat under 2018. För det sista prognosåret 2024 görs dock en större nedrevidering av intäkten. Detta beror på att en uppdaterad långtidsprognos över medlemsutvecklingen per februari 2019 pekar på en betydligt högre takt på medlemsantalets minskning under 2020-talet jämfört med tidigare medlemsprognos från 2013.

Cirka 60 procent av Svenska kyrkans intäkter utgörs av kyrkoavgiften, samtidigt som personalkostnaderna har motsvarande andel på kostnadssidan. Diagram 2 nedan visar kyrkoavgiftsintäktens förändringstakt jämfört med lönekostnaden per anställd.¹

Diagram 2 Förändring av kyrkoavgift och lönekostnader

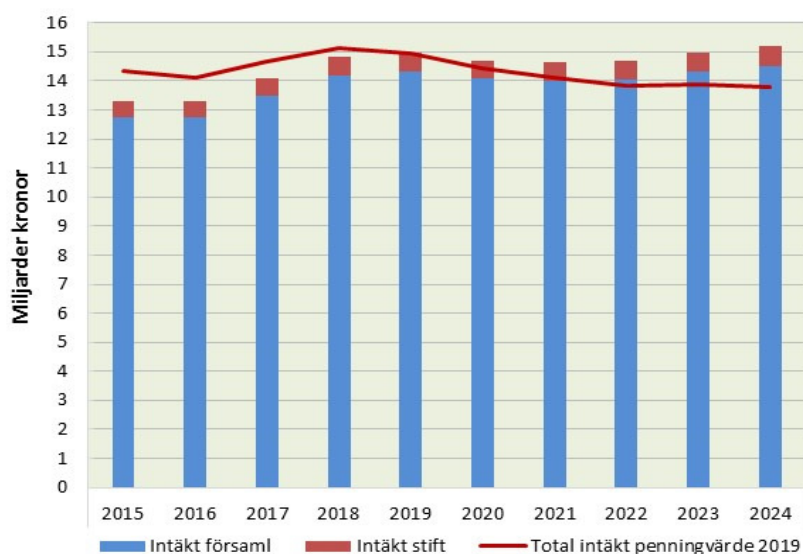

¹ Streckade linjer i diagram 2 är prognosvärden. Utfallsvärdena på löneökningstakten i diagrammet bygger på statistik över lönekostnad per anställd på församlingarnivå fram till 2017. Löneökningstaktens prognosvärden utgörs av SKL:s senaste bedömning av timlönernas utveckling i samhället enligt konjunkturlönestatistiken.

Under de närmaste åren kan vi således vänta oss att ökningstakten på Svenska kyrkans enskilt största kostnadspost blir högre än ökningstakten på den enskilt största intäktskällan, kyrkoavgiften.

Diagram 3 nedan visar prognostiserad total intäkt från kyrkoavgiften för Svenska kyrkans, baserad på SKL:s skatteunderlagsprognos per februari. I detta diagram finns, till skillnad från motsvarande diagram i tidigare prognoser, även stiftens intäkt från kyrkoavgiften med. Intäktsutvecklingen visas både i löpande priser (staplar) och i fast pris per 2019 (linje). Utvecklingen i fast pris är beräknad efter inflationsmättet KPIF (KPI med fast ränta).

Diagram 3 Kyrkoavgiftsintäkt Svenska kyrkan 2020-2024, löpande priser (både församlingar och stift)

I löpande priser väntar vi oss alltså att intäkten 2024 kommer att ligga på en något högre nivå jämfört med utfall för 2019. Uttryckt i reala värden, där vi i prognosen även tar hänsyn till penningvärdets förändring, väntar vi oss däremot att intäktsnivån minskar framöver. Detta ställer krav på kostnadsanpassningar inom Svenska kyrkan under kommande år.

PROGNOSANTAGANDEN

Kyrkoavgiftsprognosen baseras på SKL:s senaste bedömning av skatteunderlagets utveckling. Till det har lagts en justering för effekten av fortsatt medlemsminskning enligt uppdaterad långtidsprognos över medlemsutvecklingen per februari 2019. Kyrkoavgiftssatserna har antagits ligga kvar på 2019 års nivå under hela prognosperioden.

Prognoser är inte facit!

En rad händelser kan leda till att den ekonomiska utvecklingen blir en annan än den som redovisas i en prognos. Till exempel beror arbetsmarknadens utveckling på såväl konjunkturella som strukturella förändringar. Osäkerheten illustreras ibland med ett osäkerhetsintervall runt prognosen. Prognoser ger dock en plattform att stå på, och de ger en bild av hur makroekonomiska förlopp hänger ihop. I massmedia ges ofta en endimensionell bild av prognoser, i termer av huruvida de träffar rätt eller inte. Men väsentligare än en prognos träffsäkerhet, är huruvida den analys som ligger bakom är relevant och tar hänsyn till befintlig information. En bra prognos kan slå fel på grund av yttre oförutsägbara händelser.

3. Makroekonomisk utblick – omvärldsfaktorer av betydelse för församlingarnas intäkter och kostnader

3.1 RECESSION UNDVIKS TROTS RISKER FRÅN FLASKHALSAR OCH FINANSIELL ORO (SEB NORDIC OUTLOOK JANUARI 2019)

Avslutningen på 2018 dominerades av svag konjunkturdata och låg investeringsvilja till följd av ökad oro för lågkonjunktur. Svaghetstecknen har varit tydligast i Västeuropa och Kina medan den amerikanska ekonomin visat fortsatt styrka. Inköpschefsindex för december visade dock en avmattning i USA, inte minst när det gällde nyckelfrågan om orderingången. En rad politiska faktorer har bidragit till att förstärka den finansiella oron. Konflikten mellan Vita huset och kongressen kunde inte lösas upp utan att budgetkonflikten ledde till nedstängningar av delar av den amerikanska samhällsservicen. Hotet om ett upptrappat globalt handelskrig riskerar att skada den exportberoende Eurozonen. Att det brittiska parlamentet nu sagt ett tydligt nej till det avtalsförslag som förhandlats fram om villkoren för EU-utträdet gör att också hotet om en hård Brexit kvarstår. SEB har reviderat ned prognosen för global tillväxt med under hösten och vintern. Global tillväxt förväntas landa på 3,7 procent (från tidigare 4,0 procent) för 2018 samt 3,5 procent (tidigare 3,9 procent) för 2019. Nedrevideringen är främst hänförligt till svagare utveckling i OECD-länderna. I USA beror det främst på att utbudsrestriktioner i allt högre grad gör sig gällande. För Västeuropa handlar det om en generell svagare efterfrågan.

Svensk BNP-tillväxt är också påtagligt nedreviderad, bland annat till följd av den svaga avslutningen av 2018. Tillväxtutsikterna har minskat de senaste månaderna med oroande signaler från såväl inhemsk ekonomi som exportindustrin. Därmed försvagas de krafter som kan kompensera för det kraftiga fallet i bostadsbyggandet som nu är på väg. En expansiv ekonomisk politik ger ändå visst stöd och 2020 antas BNP-tillväxten växla upp igen. BNP saktar in från 2,2 procent 2018 till 1,6 procent i år, vilket är en betydande nedjustering. År 2020 väntas BNP återhämta sig något till 1,9 procent när det negativa bidraget från bostadsbyggandet klingar av. En expansiv finanspolitik, fortsatt låga räntor och en svag krona talar för att en ännu allvarligare ekonomisk avmattning kan undvikas. De underliggande förutsättningarna för investeringar och konsumtion är också goda. Ändå överväger nedåtriskerna även i Sverige. Skulle den internationella ekonomin gå in i en recession är Sverige extra sårbart med tanke på de högt uppdrivna bostadspriserna och bristen på handlingsutrymme för Riksbanken.

3.2 PENNINGPOLITIKEN

Reporäntan, som Riksbanken ansvarar för, påverkar församlingarnas ränta på in- och utlåning av likvida medel. Dessutom påverkas församlingarnas internräntesats på materiella anläggningstillgångar och gravskötselsskuld.

Under 2018 gjordes ytterligare avsteg från den ultralätta penningpolitiken när Bank of England, Norges Bank och till slut också Riksbanken följde amerikanska Federal Reserve's räntehöjningar, samtidigt som Europiska centralbanken trappade ned och avslutade sina obligationsköp. Politiken motiverades med allt stramare arbetsmarknad och tecken på acceleration i lönerna i flera stora länder. En mer osäker konjunkturbild gör nu att oron för långsiktiga inflationsrisker tonas ned och har därtill vänt nedåt i spåren av nya fall i oljepriserna.

Riksbanken räknar med att nästa räntehöjning sker under andra halvåret 2019. Tabell 2 nedan visar den svenska centralbankens senaste prognos gällande reporäntan (februari 2019).

Tabell 2

Reporänta i procent, årsgenomsnitt (tidigare prognos inom parantes)				
	2017	2018	2019	2020
Riksbanken februari (juli)	-0,5 (-0,5)	-0,5 (-0,5)	-0,2 (-0,1)	0,3 (0,5)

3.3 FINANSIELL UTVECKLING 2018 SAMT INLEDNINGEN AV 2019

2018 var ett turbulent år på både den svenska och den globala aktiemarknaden. Året avslutades med kraftiga nedgångar. Efter att större delen av året visat på positiv avkastning så slutade både Stockholmsbörsen och den globala aktiemarknaden ner. Stockholmsbörsen sjönk under 2018 med 4,4 procent, medan den globala aktiemarknaden sjönk med 0,9 procent.

Sedan årsskiftet har Stockholmsbörsen stigit med drygt 9 procent fram till och med den 5 februari. Obligationsfonder såsom Ethos räntefond har avkastat ca 0,2 procent. Hittills har exempelvis 10-årsräntan sjunkit från 0,47 procent till 0,40 procent under året. Fallande räntor har lett till en positiv utveckling för obligationsfonder såsom Ethos räntefond.²

3.4 SÄNKT SKATT FÖR FLER PENSIONÄRER 2019

Inom skatteområdet beslutade riksdagen i december om höjt grundavdrag för pensionärer även under 2019. Detta beslut omfattar fler personer jämfört med övergångsregeringens förslag. I och med detta hålls skatteunderlagstillväxten tillbaka under båda åren 2018 och 2019 tillbaka med 0,7 procent vardera. Regeringens förslag innebär att skatteunderlagstillväxten 2019 skulle påverkas med 0,5 procent till följd av det utökade grundavdraget. Effekten på landstingens och kommunernas skatteintäkter regleras genom en höjning av anslaget Kommunalekonomisk utjämning. För Svenska kyrkans del innebär dock regeländringen en reell minskning på intäktssidan, eftersom kyrkoavgiften beräknas på samma underlag som kommunalskatten. Svenska kyrkan kompenseras inte av staten för regeländringar inom skatteområdet. Det höjda grundavdraget 2019 påverkar intäkten från kyrkoavgiften första gången år 2021.

3.5 MEDLEMSUTVECKLINGEN

Utträdena har varit betydligt högre under 2016-2018 än tidigare år. Detta beror dels på att den stora ålderskullen födda i slutet på 1980- och 1990-talet träder ut i högre grad än unga vuxna i tidigare generationer, men också på granskningar och negativ uppmärksamhet i media. På senare år har vi även sett att äldre har begärt utträde i en större utsträckning än tidigare.

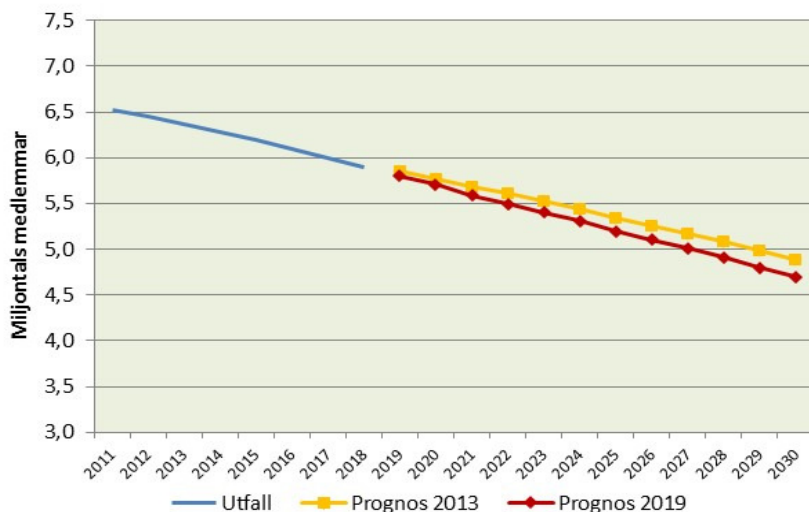
Under 2019 har en ny medlemsprognos tagits fram av kyrkokansliet. Enligt prognosen kommer Svenska kyrkan att fortsätta tappa medlemmar främst på grund av utträden, men i en snabbare takt än i tidigare prognos. Om utträdesmönstret per åldersgrupp som observerats under 2016-2018 fortsätter framöver, kommer det totala medlemsantalet år 2030 att uppgå till 4,7 miljoner medlemmar. Detta är ungefär 200 000 färre medlemmar än tidigare prognos.

² I samband med köp av räntebärande värdepapper finns en ränterisk. Det är risken för att räntan går upp när du redan har en placering till låg ränta. När räntorna stiger faller obligationskurserna. När räntorna faller, stiger värdet på obligationerna.

Generationsväxlingens³ effekt på medlemsantalet minskar något på grund av att människor lever längre, men antalet dop fortsätter fortfarande att minska. Medlemmar i åldersgruppen 80 år och uppåt väntas vara den enda åldersgrupp där medlemsantalet på sikt ökar, medan medlemsantalet i övriga åldersgrupper på sikt minskar.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av Svenska kyrkans totala antal medlemmar fram till 2030 enligt prognoser som tagits fram av kyrkokansliet år 2013 respektive 2019.

Diagram 4 Medlemsprognos 2030 enligt olika prognoser

Beroende på flyttbeteende och demografi ser förutsättningarna olika ut för församlingar i olika delar av landet. I vissa församlingar är redan utflyttning och generationsväxlingen de mest framträdande orsakerna till ett minskat antal medlemmar.

Medlemmarnas privatekonomiska situation kan påverka beslut om medlemskap i Svenska kyrkan. Under en längre tid har uppgången i de svenska hushållens skuldsättning oroat och trots det senaste årets osäkra utveckling på bostadsmarknaden har skulderna fortsatt att öka, även om ökningstakten väntas avta något under kommande år. Skärpta amorteringskrav, som trädde i kraft i mars 2018, väntas bidra till att riskerna förknippade med hushållens skuldsättning minskar (Riksbanken februari 2019).

3.6 SYSSELSÄTTNING

Sysselsättningen bland medlemmarna har en direkt påverkan på underlaget till kyrkoavgiften. 2018 avslutades med en fortsatt stark utveckling av sysselsättningen, men under 2019 ökar den i en långsammare takt. Detta stöds av att anställningsplanerna i framförallt byggbranschen är negativa sedan november 2018. För tillverkningsindustrin, detaljhandeln och privat tjänstesektor är anställningsplanerna fortsatt positiva. Tabellen nedan redovisar sysselsättningsförändring för hela befolkningen (inte bara medlemmar) enligt olika prognoser.

³ Med generationsväxling menas antalet döpta minskat med antalet avlidna i församlingen.

Tabell 3

Sysselsättning, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parantes)

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet dec (juni)	2,3	1,8 (1,6)	0,9 (0,7)	0,4 (0,5)
Riksbanken feb (juli)	2,3	1,8 (1,6)	1,2 (0,6)	0,4 (0,5)
Snitt storbankerna feb (SEB aug)	2,3	1,8 (1,7)	1,2 (1,2)	0,6 (0,9)

3.7 LÖNEÖKNINGAR

Löneökningstakten i samhället påverkar dels storleken på intäkten från kyrkoavgift, men också Svenska kyrkans egna personalkostnader. Ett högt resursutnyttjande har i tidigare konjunkturcykler resulterat i att lönerna stigit i en högre takt än vad som för närvarande är fallet. En ihållande låg produktivitetstillväxt i näringslivet och låg inflation kan delvis förklara detta. Under 2019 leder dock det höga resursutnyttjandet på arbetsmarknaden till lite högre löneglidning och inom näringslivet stiger löneökningstakten då till 2,8 procent. Under 2020 sluts nya avtal i ett läge då arbetsmarknaden fortfarande är stark, samtidigt som produktivitetstillväxten beräknas tillta något. Detta ökar företagets möjligheter att bära högre löner.

Svenska kyrkans avtalsrörelse 2017 har gett utrymme för löneökningar om 6,5 procent under treårsperioden 2017-2019.

Tabell 4

Timlön enligt KL, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parantes)

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet dec (juni)	2,3 (2,4)	2,5 (2,8)	2,7 (3,1)	2,9 (3,5)
Riksbanken feb (juli)	2,3 (2,4)	2,6 (2,7)	2,8 (3,1)	3,2 (3,4)
SKL feb (aug)	2,3 (2,5)	2,5 (2,9)	2,9 (3,1)	3,3 (3,4)

3.8 INFLATIONEN OCH KOSTNADSUTVECKLINGEN

KPIF-inflationen har sedan sommaren 2018 legat över riksbankens mål om 2 procent.⁴ Energipriserna har dock stigit markant det senaste året och exklusive energi är inflationen därför betydligt lägre. Sjunkande energipriser leder dock till att KPIF-inflationen nu väntas sjunka till år 2020. År 2020 bromsas också inflationen av en starkare växelkurs. KPIF exklusive energi väntas dock stiga från och med 2019. Detta inte minst på grund av att stigande livsmedelspriser, till följd av sommarens torra och efter viss fördröjning, troligen kommer att realiseras i närtid.

Tabell 5

KPIF, årlig procentuell förändring

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet dec (juni)	2,0	2,1 (2,0)	1,9 (2,0)	1,7 (1,9)
Riksbanken feb (juli)	2,0	2,1 (2,1)	2,0 (2,1)	1,8 (1,9)
Storbankerna feb (SEB aug)	2,0	2,1 (2,1)	1,9 (1,9)	1,7 (1,7)

⁴ Sedan september 2017 använder Riksbanken KPI med fast ränta (KPIF) som mått för inflationsmålet om två procent.

4. Hjälp och stöd till församlingarnas budgetarbete

Dokumentet Budgetförutsättningar 2020 kommer att publiceras under mars månad på intranätet under Ekonomi och finans. Du hittar dokumentet via denna länk:

<https://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/budgetforutsattning-2017>

Simuleringsmall för beräkning av kyrkoavgift samt eget kapital

På Svenska kyrkans intranät -under Verksamhetsstöd/Ekonomi och finans/Ekonomi/Mallar och Blanketter/ Hjälpdokument till budgetarbetet -finns en mall i excelformat för beräkning och simulering av kyrkoavgift, ekonomisk utjämning samt eget kapital för åren 2020–2033. Mallen är avsedd att tillämpas på församlingar med egen ekonomi samt pastorat.

5. Hjälp och stöd i finansiella frågor

Nationell nivå vill förenkla och effektivisera kapitalförvaltningen för samtliga enheter inom Svenska kyrkan. Alla verktyg är på plats för en effektiv etisk kapitalförvaltning, mer information finns också på intranätet där man även hittar de styrande dokumenten kring förvaltningen:

<http://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/finans>

5.1 KYRKKONTOT – RÄNTA PÅ LÄTTILLGÄNGLIGA PENGAR

Kyrkkontot som är ett transaktionskonto ger motsvarande Riksbankens reporänta plus 0,25 procent (per den 9 januari, 0 procent) på hela tillgodohavandet. Basutbudet av betaltjänster är avgiftsfria. Här placeras alltså det kapital som ska vara lättillgängligt. Ett gott förvaltningsresultat inom kyrkkontot har gjort att vi flera år haft möjlighet att dela ut en extra ränta till kontohavare. För 2018 landade extraräntan på 0,05 procent. **Kyrkkontot har i de flesta fall gett en bättre avkastning än alla korta fastränteplaceringar samt korta räntefonder. Vår ambition är att fortsätta med det.**

5.2 ETHOS FONDER – ETISK, EFFEKTIVT OCH ENKELT

Fonderna förvaltas i enlighet med de etiska krav som kyrkostyrelsen fastställt i finanspolicyen för Svenska kyrkans nationella nivå. Det innebär fokus på att investeringar görs i välskötta företag som arbetar med hållbarhetsfrågor som har bäring på affärsverksamheten, samtidigt som investeringar inte görs i företag vars verksamhet vi vill undvika, t ex vapenproduktion och utvinning av kol och olja.

5.3 Ethos räntefond förvaltas av SEB och har mellan 25–40 underliggande räntebärande värdepapper nominerade i svenska kronor. Risken är förhållandevis låg. Fonden lämpar sig väl för en placering på två år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,07 procent.

5.4 Ethos aktiefond Sverige förvaltas av SEB och består av mellan 40–60 bolag som är noterade på Stockholmsbörsen. Ett mindre inslag av nordiska aktier kan från tid till annan förekomma i fonden. Risken är förhållandevis hög och marknadsvärdet kan variera mycket. Fonden lämpar sig för en placering på minst fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,14 procent.

5.5 Ethos aktiefond Global förvaltas av RobecoSAM (tidigare namn SAM, Sustainable Asset Management) men administreras av SEB. Fonden investerar i bolag globalt och antalet innehav är mellan 30-60 stycken. Risken är förhållandevis hög och marknadsvärdet kan variera mycket.

Fonden lämpar sig för en placering på minst fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,50 procent.

Genom att använda sig av kyrkkontot och de tre Ethosfonderna har en församling alla verktyg som krävs för att få en kostnadseffektiv kapitalförvaltning med god riskspridning som också lever upp till de krav som nationell nivå ställer på sina förvaltare gällande etik. På intranätet finns det också exempel på andra fonder som förvaltar i enlighet med svenska kyrkans policy.

5.6 RISK OCH AVKASTNING, NÅGRA ORD PÅ VÄGEN...

Grundprincipen för alla investeringar är enkel. Risk och avkastning går hand i hand. Investeringar med låg risk ger normalt låg avkastning, samtidigt som högre risker kan ge högre avkastning. Med en högre risk måste du även vara beredd på att kapitalet också kan sjunka i värde.

5.7 AVKASTNINGSMÅL FÖR NATIONELL NIVÅ SAMT FÖRDELNING MELLAN AKTIER OCH RÄNTOR

På nationell nivå har vi en långsiktig placeringshorisont. En lång placeringshorisont ger möjlighet att ta en högre risk för att i det längre perspektivet erhålla en högre avkastning. Det övergripande målet för avkastningen är en real avkastning på tre procent över en rullande tioårsperiod mätt som årlig avkastning. Det innebär att avkastningen ska överträffa inflationen (mätt som konsumentprisindex) med tre procentenheter. En fördelning med 60 procent aktier och 40 procent räntor är i dagsläget utgångsläget för att nå det långsiktiga avkastningsmålet.

5.8 ENKELT, ETISKT OCH VÄLDIGT KOSTNADEFFEKTIVT

Det långsiktiga kapitalet kan t.ex. fördelas enligt följande: 30 procent Ethos aktiefond Sverige, 30 procent Ethos aktiefond Global samt 40 procent Ethos räntefond om man har ett liknande avkastningsmål som nationell nivå. Med den investeringen får man en god riskspridning med 130-160 underliggande värdepapper i tillgångsslagen aktier och räntor. Svårare behöver det inte vara! Alternativt kan man också placera i några av de andra fonderna som finns omnämnda på intranätet. Men tänk i så fall på att få en god riskspridning bland de olika tillgångsslagen.

6. Kontakt

Frågor med anledning av denna rapport kan ställas till:

Kyrkoavgiftsprognos

Jan Östlund, Ekonom 018-16 95 40

jan.ostlund@svenskakyrkan.se

AnnMargaret Dahlström, Ekonom 018-16 96 73

annmargaret.dahlstrom@svenskakyrkan.se

Liselotte Ågren, Ekonom 019-16 96 76

liselotte.agren@svenskakyrkan.se

Makroekonomisk utblick samt Hjälp och stöd i finansiella frågor

Anders Thorendal, Finanschef 018-16 95 88

anders.thorendal@svenskakyrkan.se

KYRKOAVGIFTSPROGNOS MED MAKROEKONOMISK UTBLICK FEBRUARI 2019

1. Sammanfattning

Kyrkoavgiftsprognosen indikerar en större nedrevidering av intäkten för sista prognosåret 2024. Detta beror på att en nyligen uppdaterad långtidsprognos över medlemsutvecklingen pekar på en betydligt högre takt på medlemsantalets minskning fram till 2030 jämfört med tidigare medlemsprognos från 2013. För övriga år under prognosperioden, 2020-2023, görs endast mindre justeringar jämfört med prognostillfället i december.

Som ovan nämnts har en ny medlemsprognos (februari 2019) tagits fram av kyrkokansliet och enligt denna prognos kommer Svenska kyrkan fram till 2030 att fortsätta tappa medlemmar främst på grund av utträden, men i en snabbare takt än i tidigare prognos. Om utträdesmönstret per åldersgrupp som observerats under 2016-2018 fortsätter framöver, kommer det totala medlemsantalet år 2030 att vara ungefär 200 000 färre jämfört med tidigare prognos.

I makroekonomisk utblick sammanfattas slutsatser i de senaste konjunkturrapporterna från institut och storbanker. Där beskrivs en avslutning på 2018 som dominerades av svag konjunkturdata och låg investeringsvilja till följd av ökad oro för lågkonjunktur. Svaghetstecknen har varit tydligast i Västeuropa och Kina, medan den amerikanska ekonomin visat fortsatt styrka. Även svensk BNP-tillväxt är påtagligt nedreviderad av prognosinstituten. Tillväxtutsikterna i svensk ekonomi har minskat de senaste månaderna med oroande signaler från såväl inhemsk ekonomi som exportindustrin. Under 2018 gjordes ytterligare avsteg från den ultralätta penningpolitiken när till slut också Riksbanken följde amerikanska Federal Reserve's räntehöjningar. Politiken motiveras med allt stramare arbetsmarknad och tecken på acceleration i lönerna i flera stora länder. En mer osäker konjunkturbild gör nu att oron för långsiktiga inflationsrisker tonas ned och har därtill vänt nedåt i spåren av nya fall i oljepriserna. 2018 avslutades med kraftiga nedgångar på både den svenska och den globala aktiemarknaden, där båda marknaderna slutade på minus sett över helåret. Sedan årsskiftet har dock Stockholmsbörsen stigit med drygt nio procent fram till och med den 5 februari. I december beslutade riksdagen om fortsatt höjt grundavdrag för pensionärer under 2019. Detta beslut omfattar fler personer jämfört med övergångsregeringens förslag och i och med detta hålls tillväxten på skatteunderlaget tillbaka under båda åren 2018 och 2019 med 0,7 procent vardera. Till skillnad från kommunerna så kompenseras inte Svenska kyrkan av staten för regeländringar som minskar skatteunderlagstillväxten.

”Analysenhetens omvärldsrapport”, där man bland annat kan läsa mer om de ekonomiska förhållanden som rått i olika delar av samhället under 2018, finns tillgänglig här på intranätet:

<http://internwww.svenskakyrkan.se/statistik>

Uppsala i februari 2019

Gustaf af Ugglas
Ekonomi och finansche f

2. Kyrkoavgiftsprognos

PROGNOS FRÅN SKL: KONJUNKTURFÖRSVAGNING DÄMPAR SKATTEUNDERLAGSTILLVÄXTEN

I cirkulär 2019:6 presenterar Sveriges kommuner och landsting (SKL) en uppdaterad skatteunderlagsprognos, som sträcker sig fram till beskattningsår 2022. Den inbromsning av skatteunderlagstillväxten som började 2017 och fortsatte under 2018 väntas hålla i sig även under 2019. Framförallt förklaras detta av en allt långsammare ökningstakt på sysselsättningen, men delvis även på att grundavdragen höjs för personer som fyllt 65 år. Läs mer om grundavdragens påverkan på kyrkoavgiften under avsnitt 3.4 nedan. Jämfört med prognostillfället i december är det små förändringar i skatteunderlagsprognosen. Mindre nedjusteringar görs för åren 2019-2021, framförallt till följd av en nedjustering av timlönen 2019 som i sin tur drar ned indexeringen av inkomstanknutna pensioner påföljande år.

Följande tabell visar det senaste årets SKL-prognoser över skatteunderlagets nominella utveckling.

Tabell 1

Årlig förändring av skatteunderlaget enligt Sveriges kommuner och landsting

Beskattningsår	2018	2019	2020	2021	2022
Februariprognos 2019	3,6	2,9	2,9	3,8	4,0
Decemberprognos 2018	3,6	3,0	3,0	3,9	4,0
Oktoberprognos 2018	3,6	3,4	3,3	3,8	
Augustiprognos 2018	3,7	3,3	3,3	3,9	
Aprilprognos 2018	3,8	3,2	3,1	3,7	

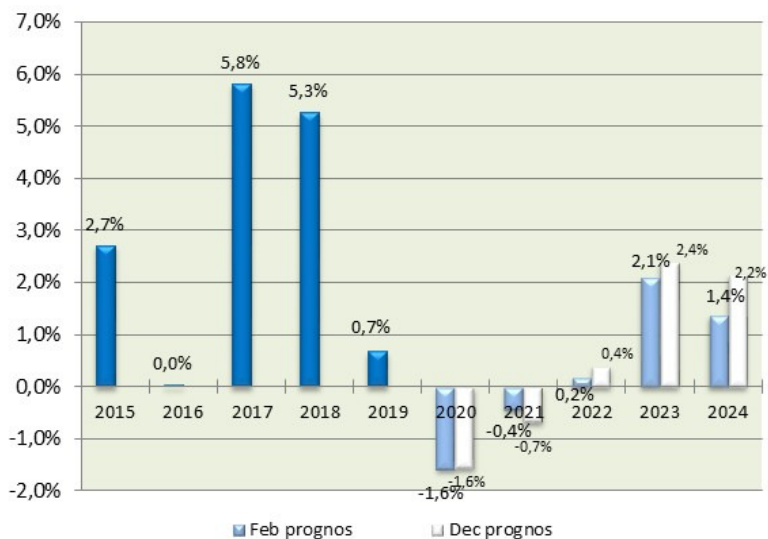
SKATTEUNDERLAGSPROGNOSENS PÅVERKAN PÅ KYRKOAVGIFTEN

När SKL:s prognos över skatteunderlagets utveckling tillämpas för att beräkna intäkterna från kyrkoavgifter får vi en bild enligt diagram 1 nedan.

När får konjunkturen genomslag på kyrkoavgiften?

En förändring i konjunkturen påverkar församlingarnas intäkter från kyrkoavgiften med två års fördröjning. Kommunalt beskattningsbara inkomster som medlemmarna uppbär år 2018 bildar underlag till förskottsutbetalning av kyrkoavgift år 2020. Eftersläpning är en fördel då den ger Svenska kyrkan bättre planeringsförutsättningar.

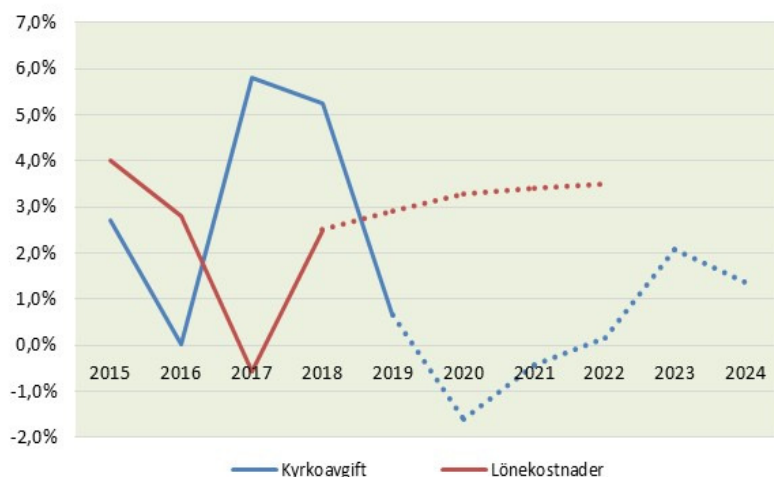
Diagram 1 Årlig förändring av intäkt från kyrkoavgiften 2020-2024

SKL:s uppdaterade skatteunderlagsprognos för åren 2020-2021 leder till mindre nedjusteringar av kyrkoavgiftsprognosen för intäktsåren 2022-2023. En mindre uppjustering av intäkten för 2021 görs till följd av att Svenska kyrkan tappade något färre medlemmar än väntat under 2018. För det sista prognosåret 2024 görs dock en större nedrevidering av intäkten. Detta beror på att en uppdaterad långtidsprognos över medlemsutvecklingen per februari 2019 pekar på en betydligt högre takt på medlemsantalets minskning under 2020-talet jämfört med tidigare medlemsprognos från 2013.

Cirka 60 procent av Svenska kyrkans intäkter utgörs av kyrkoavgiften, samtidigt som personalkostnaderna har motsvarande andel på kostnadssidan. Diagram 2 nedan visar kyrkoavgiftsintäktens förändringstakt jämfört med lönekostnaden per anställd.¹

Diagram 2 Förändring av kyrkoavgift och lönekostnader

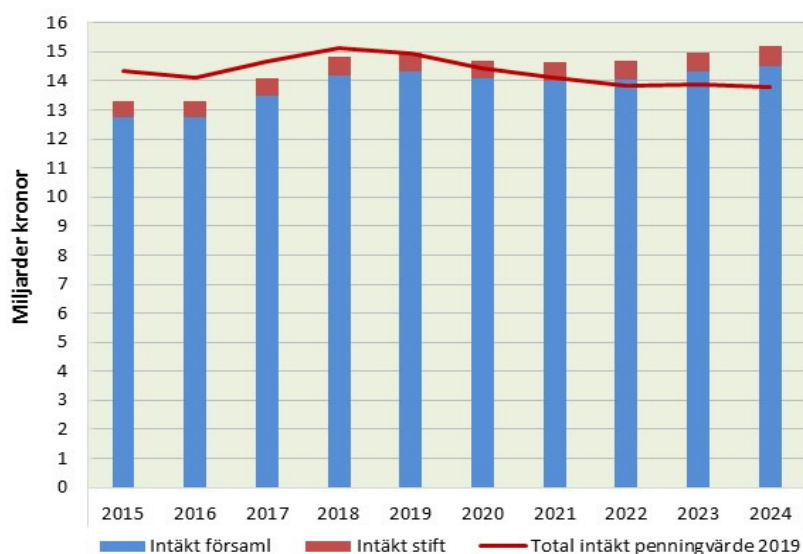

¹ Streckade linjer i diagram 2 är prognosvärden. Utfallsvärdena på löneökningstakten i diagrammet bygger på statistik över lönekostnad per anställd på församlingarnivå fram till 2017. Löneökningstaktens prognosvärden utgörs av SKL:s senaste bedömning av timlönernas utveckling i samhället enligt konjunkturlönestatistiken.

Under de närmaste åren kan vi således vänta oss att ökningstakten på Svenska kyrkans enskilt största kostnadspost blir högre än ökningstakten på den enskilt största intäktskällan, kyrkoavgiften.

Diagram 3 nedan visar prognostiserad total intäkt från kyrkoavgiften för Svenska kyrkans, baserad på SKL:s skatteunderlagsprognos per februari. I detta diagram finns, till skillnad från motsvarande diagram i tidigare prognoser, även stiftens intäkt från kyrkoavgiften med. Intäktsutvecklingen visas både i löpande priser (staplar) och i fast pris per 2019 (linje). Utvecklingen i fast pris är beräknad efter inflationsmättet KPIF (KPI med fast ränta).

Diagram 3 Kyrkoavgiftsintäkt Svenska kyrkan 2020-2024, löpande priser (både församlingar och stift)

I löpande priser väntar vi oss alltså att intäkten 2024 kommer att ligga på en något högre nivå jämfört med utfall för 2019. Uttryckt i reala värden, där vi i prognosen även tar hänsyn till penningvärdets förändring, väntar vi oss däremot att intäktsnivån minskar framöver. Detta ställer krav på kostnadsanpassningar inom Svenska kyrkan under kommande år.

PROGNOSANTAGANDEN

Kyrkoavgiftsprognosen baseras på SKL:s senaste bedömning av skatteunderlagets utveckling. Till det har lagts en justering för effekten av fortsatt medlemsminskning enligt uppdaterad långtidsprognos över medlemsutvecklingen per februari 2019. Kyrkoavgiftssatserna har antagits ligga kvar på 2019 års nivå under hela prognosperioden.

Prognoser är inte facit!

En rad händelser kan leda till att den ekonomiska utvecklingen blir en annan än den som redovisas i en prognos. Till exempel beror arbetsmarknadens utveckling på såväl konjunkturella som strukturella förändringar. Osäkerheten illustreras ibland med ett osäkerhetsintervall runt prognosen. Prognoser ger dock en plattform att stå på, och de ger en bild av hur makroekonomiska förlopp hänger ihop. I massmedia ges ofta en endimensionell bild av prognoser, i termer av huruvida de träffar rätt eller inte. Men väsentligare än en prognos träffsäkerhet, är huruvida den analys som ligger bakom är relevant och tar hänsyn till befintlig information. En bra prognos kan slå fel på grund av yttre oförutsägbara händelser.

3. Makroekonomisk utblick – omvärldsfaktorer av betydelse för församlingarnas intäkter och kostnader

3.1 RECESSION UNDVIKS TROTS RISKER FRÅN FLASKHALSAR OCH FINANSIELL ORO (SEB NORDIC OUTLOOK JANUARI 2019)

Avslutningen på 2018 dominerades av svag konjunkturdata och låg investeringsvilja till följd av ökad oro för lågkonjunktur. Svaghetstecknen har varit tydligast i Västeuropa och Kina medan den amerikanska ekonomin visat fortsatt styrka. Inköpschefsindex för december visade dock en avmattning i USA, inte minst när det gällde nyckelfrågan om orderingången. En rad politiska faktorer har bidragit till att förstärka den finansiella oron. Konflikten mellan Vita huset och kongressen kunde inte lösas upp utan att budgetkonflikten ledde till nedstängningar av delar av den amerikanska samhällsservicen. Hotet om ett upptrappat globalt handelskrig riskerar att skada den exportberoende Eurozonen. Att det brittiska parlamentet nu sagt ett tydligt nej till det avtalsförslag som förhandlats fram om villkoren för EU-utträdet gör att också hotet om en hård Brexit kvarstår. SEB har reviderat ned prognosen för global tillväxt med under hösten och vintern. Global tillväxt förväntas landa på 3,7 procent (från tidigare 4,0 procent) för 2018 samt 3,5 procent (tidigare 3,9 procent) för 2019. Nedrevideringen är främst hänförligt till svagare utveckling i OECD-länderna. I USA beror det främst på att utbudsrestriktioner i allt högre grad gör sig gällande. För Västeuropa handlar det om en generell svagare efterfrågan.

Svensk BNP-tillväxt är också påtagligt nedreviderad, bland annat till följd av den svaga avslutningen av 2018. Tillväxtutsikterna har minskat de senaste månaderna med oroande signaler från såväl inhemsk ekonomi som exportindustrin. Därmed försvagas de krafter som kan kompensera för det kraftiga fallet i bostadsbyggandet som nu är på väg. En expansiv ekonomisk politik ger ändå visst stöd och 2020 antas BNP-tillväxten växla upp igen. BNP saktar in från 2,2 procent 2018 till 1,6 procent i år, vilket är en betydande nedjustering. År 2020 väntas BNP återhämta sig något till 1,9 procent när det negativa bidraget från bostadsbyggandet klingar av. En expansiv finanspolitik, fortsatt låga räntor och en svag krona talar för att en ännu allvarligare ekonomisk avmattning kan undvikas. De underliggande förutsättningarna för investeringar och konsumtion är också goda. Ändå överväger nedåtriskerna även i Sverige. Skulle den internationella ekonomin gå in i en recession är Sverige extra sårbart med tanke på de högt uppdrivna bostadspriserna och bristen på handlingsutrymme för Riksbanken.

3.2 PENNINGPOLITIKEN

Reporäntan, som Riksbanken ansvarar för, påverkar församlingarnas ränta på in- och utlåning av likvida medel. Dessutom påverkas församlingarnas internräntesats på materiella anläggningstillgångar och gravskötselsskuld.

Under 2018 gjordes ytterligare avsteg från den ultralätta penningpolitiken när Bank of England, Norges Bank och till slut också Riksbanken följde amerikanska Federal Reserve's räntehöjningar, samtidigt som Europiska centralbanken trappade ned och avslutade sina obligationsköp. Politiken motiverades med allt stramare arbetsmarknad och tecken på acceleration i lönerna i flera stora länder. En mer osäker konjunkturbild gör nu att oron för långsiktiga inflationsrisker tonas ned och har därtill vänt nedåt i spåren av nya fall i oljepriserna.

Riksbanken räknar med att nästa räntehöjning sker under andra halvåret 2019. Tabell 2 nedan visar den svenska centralbankens senaste prognos gällande reporäntan (februari 2019).

Tabell 2

Reporänta i procent, årsgenomsnitt (tidigare prognos inom parantes)				
	2017	2018	2019	2020
Riksbanken februari (juli)	-0,5 (-0,5)	-0,5 (-0,5)	-0,2 (-0,1)	0,3 (0,5)

3.3 FINANSIELL UTVECKLING 2018 SAMT INLEDNINGEN AV 2019

2018 var ett turbulent år på både den svenska och den globala aktiemarknaden. Året avslutades med kraftiga nedgångar. Efter att större delen av året visat på positiv avkastning så slutade både Stockholmsbörsen och den globala aktiemarknaden ner. Stockholmsbörsen sjönk under 2018 med 4,4 procent, medan den globala aktiemarknaden sjönk med 0,9 procent.

Sedan årsskiftet har Stockholmsbörsen stigit med drygt 9 procent fram till och med den 5 februari. Obligationsfonder såsom Ethos räntefond har avkastat ca 0,2 procent. Hittills har exempelvis 10-årsräntan sjunkit från 0,47 procent till 0,40 procent under året. Fallande räntor har lett till en positiv utveckling för obligationsfonder såsom Ethos räntefond.²

3.4 SÄNKT SKATT FÖR FLER PENSIONÄRER 2019

Inom skatteområdet beslutade riksdagen i december om höjt grundavdrag för pensionärer även under 2019. Detta beslut omfattar fler personer jämfört med övergångsregeringens förslag. I och med detta hålls skatteunderlagstillväxten tillbaka under båda åren 2018 och 2019 tillbaka med 0,7 procent vardera. Regeringens förslag innebär att skatteunderlagstillväxten 2019 skulle påverkas med 0,5 procent till följd av det utökade grundavdraget. Effekten på landstingens och kommunernas skatteintäkter regleras genom en höjning av anslaget Kommunalekonomisk utjämning. För Svenska kyrkans del innebär dock regeländringen en reell minskning på intäktssidan, eftersom kyrkoavgiften beräknas på samma underlag som kommunalskatten. Svenska kyrkan kompenseras inte av staten för regeländringar inom skatteområdet. Det höjda grundavdraget 2019 påverkar intäkten från kyrkoavgiften första gången år 2021.

3.5 MEDLEMSUTVECKLINGEN

Utträdena har varit betydligt högre under 2016-2018 än tidigare år. Detta beror dels på att den stora ålderskullen födda i slutet på 1980- och 1990-talet träder ut i högre grad än unga vuxna i tidigare generationer, men också på granskningar och negativ uppmärksamhet i media. På senare år har vi även sett att äldre har begärt utträde i en större utsträckning än tidigare.

Under 2019 har en ny medlemsprognos tagits fram av kyrkokansliet. Enligt prognosen kommer Svenska kyrkan att fortsätta tappa medlemmar främst på grund av utträden, men i en snabbare takt än i tidigare prognos. Om utträdesmönstret per åldersgrupp som observerats under 2016-2018 fortsätter framöver, kommer det totala medlemsantalet år 2030 att uppgå till 4,7 miljoner medlemmar. Detta är ungefär 200 000 färre medlemmar än tidigare prognos.

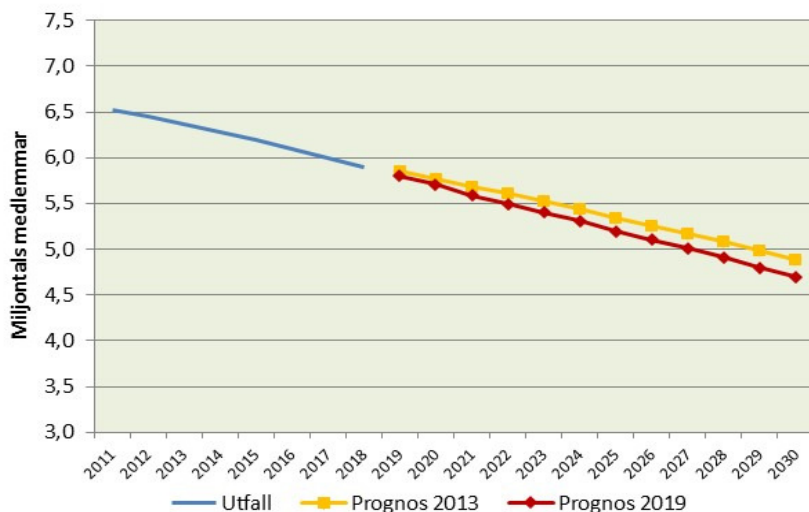
² I samband med köp av räntebärande värdepapper finns en ränterisk. Det är risken för att räntan går upp när du redan har en placering till låg ränta. När räntorna stiger faller obligationskurserna. När räntorna faller, stiger värdet på obligationerna.

Generationsväxlingens³ effekt på medlemsantalet minskar något på grund av att människor lever längre, men antalet dop fortsätter fortfarande att minska. Medlemmar i åldersgruppen 80 år och uppåt väntas vara den enda åldersgrupp där medlemsantalet på sikt ökar, medan medlemsantalet i övriga åldersgrupper på sikt minskar.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av Svenska kyrkans totala antal medlemmar fram till 2030 enligt prognoser som tagits fram av kyrkokansliet år 2013 respektive 2019.

Diagram 4 Medlemsprognos 2030 enligt olika prognoser

Beroende på flyttbeteende och demografi ser förutsättningarna olika ut för församlingar i olika delar av landet. I vissa församlingar är redan utflyttning och generationsväxlingen de mest framträdande orsakerna till ett minskat antal medlemmar.

Medlemmarnas privatekonomiska situation kan påverka beslut om medlemskap i Svenska kyrkan. Under en längre tid har uppgången i de svenska hushållens skuldsättning oroat och trots det senaste årets osäkra utveckling på bostadsmarknaden har skulderna fortsatt att öka, även om ökningstakten väntas avta något under kommande år. Skärpta amorteringskrav, som trädde i kraft i mars 2018, väntas bidra till att riskerna förknippade med hushållens skuldsättning minskar (Riksbanken februari 2019).

3.6 SYSSELSÄTTNING

Sysselsättningen bland medlemmarna har en direkt påverkan på underlaget till kyrkoavgiften. 2018 avslutades med en fortsatt stark utveckling av sysselsättningen, men under 2019 ökar den i en långsammare takt. Detta stöds av att anställningsplanerna i framförallt byggbranschen är negativa sedan november 2018. För tillverkningsindustrin, detaljhandeln och privat tjänstesektor är anställningsplanerna fortsatt positiva. Tabellen nedan redovisar sysselsättningsförändring för hela befolkningen (inte bara medlemmar) enligt olika prognoser.

³ Med generationsväxling menas antalet döpta minskat med antalet avlidna i församlingen.

Tabell 3

Sysselsättning, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parantes)

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet dec (juni)	2,3	1,8 (1,6)	0,9 (0,7)	0,4 (0,5)
Riksbanken feb (juli)	2,3	1,8 (1,6)	1,2 (0,6)	0,4 (0,5)
Snitt storbankerna feb (SEB aug)	2,3	1,8 (1,7)	1,2 (1,2)	0,6 (0,9)

3.7 LÖNEÖKNINGAR

Löneökningstakten i samhället påverkar dels storleken på intäkten från kyrkoavgift, men också Svenska kyrkans egna personalkostnader. Ett högt resursutnyttjande har i tidigare konjunkturcykler resulterat i att lönerna stigit i en högre takt än vad som för närvarande är fallet. En ihållande låg produktivitetstillväxt i näringslivet och låg inflation kan delvis förklara detta. Under 2019 leder dock det höga resursutnyttjandet på arbetsmarknaden till lite högre löneglidning och inom näringslivet stiger löneökningstakten då till 2,8 procent. Under 2020 sluts nya avtal i ett läge då arbetsmarknaden fortfarande är stark, samtidigt som produktivitetstillväxten beräknas tillta något. Detta ökar företagets möjligheter att bära högre löner.

Svenska kyrkans avtalsrörelse 2017 har gett utrymme för löneökningar om 6,5 procent under treårsperioden 2017-2019.

Tabell 4

Timlön enligt KL, årlig procentuell förändring (tidigare prognos inom parantes)

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet dec (juni)	2,3 (2,4)	2,5 (2,8)	2,7 (3,1)	2,9 (3,5)
Riksbanken feb (juli)	2,3 (2,4)	2,6 (2,7)	2,8 (3,1)	3,2 (3,4)
SKL feb (aug)	2,3 (2,5)	2,5 (2,9)	2,9 (3,1)	3,3 (3,4)

3.8 INFLATIONEN OCH KOSTNADSUTVECKLINGEN

KPIF-inflationen har sedan sommaren 2018 legat över riksbankens mål om 2 procent.⁴ Energipriserna har dock stigit markant det senaste året och exklusive energi är inflationen därför betydligt lägre. Sjunkande energipriser leder dock till att KPIF-inflationen nu väntas sjunka till år 2020. År 2020 bromsas också inflationen av en starkare växelkurs. KPIF exklusive energi väntas dock stiga från och med 2019. Detta inte minst på grund av att stigande livsmedelspriser, till följd av sommarens torra och efter viss fördröjning, troligen kommer att realiseras i närtid.

Tabell 5

KPIF, årlig procentuell förändring

	2017	2018	2019	2020
Konjunkturinstitutet dec (juni)	2,0	2,1 (2,0)	1,9 (2,0)	1,7 (1,9)
Riksbanken feb (juli)	2,0	2,1 (2,1)	2,0 (2,1)	1,8 (1,9)
Storbankerna feb (SEB aug)	2,0	2,1 (2,1)	1,9 (1,9)	1,7 (1,7)

⁴ Sedan september 2017 använder Riksbanken KPI med fast ränta (KPIF) som mått för inflationsmålet om två procent.

4. Hjälp och stöd till församlingarnas budgetarbete

Dokumentet Budgetförutsättningar 2020 kommer att publiceras under mars månad på intranätet under Ekonomi och finans. Du hittar dokumentet via denna länk:

<https://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/budgetforutsattning-2017>

Simuleringsmall för beräkning av kyrkoavgift samt eget kapital

På Svenska kyrkans intranät -under Verksamhetsstöd/Ekonomi och finans/Ekonomi/Mallar och Blanketter/ Hjälpdokument till budgetarbetet -finns en mall i excelformat för beräkning och simulering av kyrkoavgift, ekonomisk utjämning samt eget kapital för åren 2020–2033. Mallen är avsedd att tillämpas på församlingar med egen ekonomi samt pastorat.

5. Hjälp och stöd i finansiella frågor

Nationell nivå vill förenkla och effektivisera kapitalförvaltningen för samtliga enheter inom Svenska kyrkan. Alla verktyg är på plats för en effektiv etisk kapitalförvaltning, mer information finns också på intranätet där man även hittar de styrande dokumenten kring förvaltningen:

<http://internwww.svenskakyrkan.se/Ekonomi/finans>

5.1 KYRKKONTOT – RÄNTA PÅ LÄTTILLGÄNGLIGA PENGAR

Kyrkkontot som är ett transaktionskonto ger motsvarande Riksbankens reporänta plus 0,25 procent (per den 9 januari, 0 procent) på hela tillgodohavandet. Basutbudet av betaltjänster är avgiftsfria. Här placeras alltså det kapital som ska vara lättillgängligt. Ett gott förvaltningsresultat inom kyrkkontot har gjort att vi flera år haft möjlighet att dela ut en extra ränta till kontohavare. För 2018 landade extraräntan på 0,05 procent. **Kyrkkontot har i de flesta fall gett en bättre avkastning än alla korta fastränteplaceringar samt korta räntefonder. Vår ambition är att fortsätta med det.**

5.2 ETHOS FONDER – ETISK, EFFEKTIVT OCH ENKELT

Fonderna förvaltas i enlighet med de etiska krav som kyrkostyrelsen fastställt i finanspolicyen för Svenska kyrkans nationella nivå. Det innebär fokus på att investeringar görs i välskötta företag som arbetar med hållbarhetsfrågor som har bäring på affärsverksamheten, samtidigt som investeringar inte görs i företag vars verksamhet vi vill undvika, t ex vapenproduktion och utvinning av kol och olja.

5.3 Ethos räntefond förvaltas av SEB och har mellan 25–40 underliggande räntebärande värdepapper nominerade i svenska kronor. Risken är förhållandevis låg. Fonden lämpar sig väl för en placering på två år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,07 procent.

5.4 Ethos aktiefond Sverige förvaltas av SEB och består av mellan 40–60 bolag som är noterade på Stockholmsbörsen. Ett mindre inslag av nordiska aktier kan från tid till annan förekomma i fonden. Risken är förhållandevis hög och marknadsvärdet kan variera mycket. Fonden lämpar sig för en placering på minst fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,14 procent.

5.5 Ethos aktiefond Global förvaltas av RobecoSAM (tidigare namn SAM, Sustainable Asset Management) men administreras av SEB. Fonden investerar i bolag globalt och antalet innehav är mellan 30-60 stycken. Risken är förhållandevis hög och marknadsvärdet kan variera mycket.

Fonden lämpar sig för en placering på minst fem år eller längre. Förvaltningsavgiften är för närvarande 0,50 procent.

Genom att använda sig av kyrkkontot och de tre Ethosfonderna har en församling alla verktyg som krävs för att få en kostnadseffektiv kapitalförvaltning med god riskspridning som också lever upp till de krav som nationell nivå ställer på sina förvaltare gällande etik. På intranätet finns det också exempel på andra fonder som förvaltar i enlighet med svenska kyrkans policy.

5.6 RISK OCH AVKASTNING, NÅGRA ORD PÅ VÄGEN...

Grundprincipen för alla investeringar är enkel. Risk och avkastning går hand i hand. Investeringar med låg risk ger normalt låg avkastning, samtidigt som högre risker kan ge högre avkastning. Med en högre risk måste du även vara beredd på att kapitalet också kan sjunka i värde.

5.7 AVKASTNINGSMÅL FÖR NATIONELL NIVÅ SAMT FÖRDELNING MELLAN AKTIER OCH RÄNTOR

På nationell nivå har vi en långsiktig placeringshorisont. En lång placeringshorisont ger möjlighet att ta en högre risk för att i det längre perspektivet erhålla en högre avkastning. Det övergripande målet för avkastningen är en real avkastning på tre procent över en rullande tioårsperiod mätt som årlig avkastning. Det innebär att avkastningen ska överträffa inflationen (mätt som konsumentprisindex) med tre procentenheter. En fördelning med 60 procent aktier och 40 procent räntor är i dagsläget utgångsläget för att nå det långsiktiga avkastningsmålet.

5.8 ENKELT, ETISKT OCH VÄLDIGT KOSTNADSEFFEKTIVT

Det långsiktiga kapitalet kan t.ex. fördelas enligt följande: 30 procent Ethos aktiefond Sverige, 30 procent Ethos aktiefond Global samt 40 procent Ethos räntefond om man har ett liknande avkastningsmål som nationell nivå. Med den investeringen får man en god riskspridning med 130-160 underliggande värdepapper i tillgångsslagen aktier och räntor. Svårare behöver det inte vara! Alternativt kan man också placera i några av de andra fonderna som finns omnämnda på intranätet. Men tänk i så fall på att få en god riskspridning bland de olika tillgångsslagen.

6. Kontakt

Frågor med anledning av denna rapport kan ställas till:

Kyrkoavgiftsprognos

Jan Östlund, Ekonom 018-16 95 40

jan.ostlund@svenskakyrkan.se

AnnMargaret Dahlström, Ekonom 018-16 96 73

annmargaret.dahlstrom@svenskakyrkan.se

Liselotte Ågren, Ekonom 019-16 96 76

liselotte.agren@svenskakyrkan.se

Makroekonomisk utblick samt Hjälp och stöd i finansiella frågor

Anders Thorendal, Finanschef 018-16 95 88

anders.thorendal@svenskakyrkan.se